

Minni av ruski í føroyskum sjógvi enn í Norðsjónum

Tað undrar helst ongan, at minni av ruski er í føroyskum sjógvi enn í Norðsjónum, men tey flestu høvdu helst roknað við, at munurin var størri.

Nøgðin av ruski í magunum á havhesti á ymiskum plássum er víst í Mynd 1. Mest rusk er í havhestunum í landsynningshorninum av Norðsjónum, sum er sett sum 100 %, og nøgðin av ruski í hinum økjunum er so roknað út í mun til vektina av ruski í hesum økinum. Tað sæst, at ruskið minkar longur norður, ein kemur, men kortini hava føroysku havhestarnir eini 25 % av ruski í magunum í mun til sunnast í Norðsjónum, so heilt reint er ikki. Verður hugt at hvussu nógv pettir av plastikki eru í magunum, so er munurin størri. Í miðal hevur ein havhestur í Norðsjónum 44 plastikkpettir í maganum, meðan ein føroyskur "bert" hevur 7.

"Save the North Sea"

Í londunum kring Norðsjógvin verður nøgðin av plastikki og øðrum ruski, ið verður funnið í maganum á sjálvdeyðum havhesti, nýtt sum eitt mát fyri, hvussu dálkaður sjógvurin er. Ætlanin er, at hesar kanningar skulu halda fram, so tær kunnu vísa gongdina í royndunum at minka um dálkingina av havinum. Tiltakið veður nevnt "Save the North Sea", og tað verður stuðlað av ES.

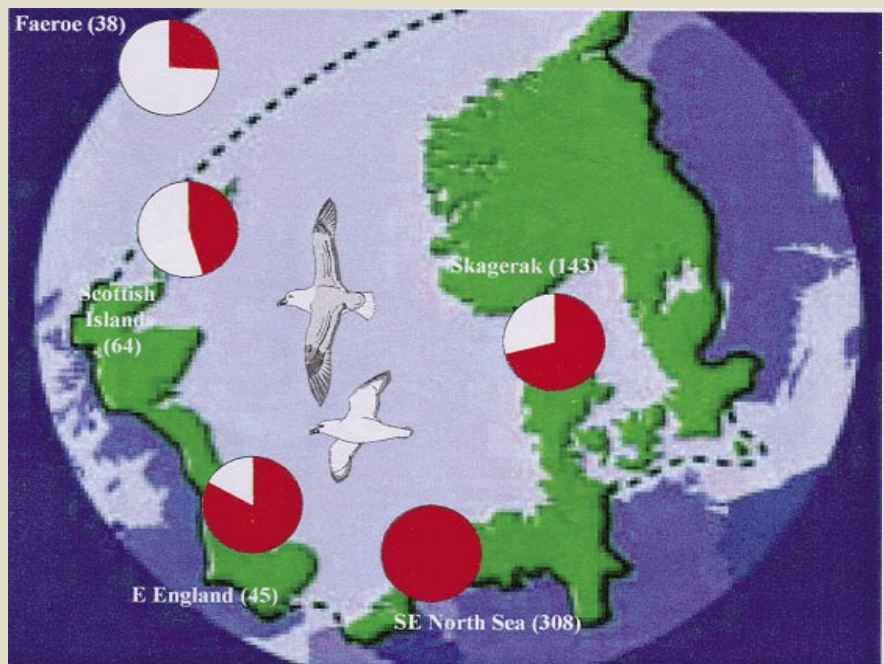
Føroyar eru tiknar við, fyri at hava eitt mát fyri hvussu nógv rusk er í havhesti uttan fyri Norðsjógvin - í einum reinum havi. Harafturat er eisini sera góður møguleiki at fáa hendur á magum til kanningar í Føroyum, tí her verður havhesturin veiddur, meðan hinir magarnir verða tiknir úr sjálvdeyðum fugli.

Fiskirannsóknarstovan umboðar Føroyar í hesum arbeiði, og stuðul hevur verið veittur av játtanini til umhvørvisverndartiltøk frá Innlendismálaráðnum, men stórir partur av havhestunum og magunum er fingin til vega við ókeypiss hjálp frá m.ø. Jens-Kjeld Jensen og Poul Johannes Joensen.

Skrásetingin av ruskinum í magunum verður gjørd í Texel í Hollandi, meðan restirnar av rættari føði, sum eru í magunum, verða sendar aftur til Føroya, har tær verða kannaðar nærri (Mynd 2 og 3). Hetta gongur fyri seg á Náttúrugripasavninum, har Sólveig Sørensen m.a. greinar og mátar nýtrur,

BERGUR OLSEN
FUGLAFRØÐINGUR

Mynd 1. Vektin av ruski í havhestamagum víst sum prosent av vektini, har mest var av ruski.

Mynd 2. Torført er hjá havhestinum at síggja mun á, hvat er matur og hvat er rusk, og tá ið havhesturin etur plastikk og annað rusk, ið ikki sodnar, verður tað liggjandi í maganum í langa tíð.

høgguslokkanev, kjaftar av bustmaðkum og aðrar restir av føði, ið verða funnar í maganum. Jóhannis Danielsen, sum

skrivar Phd. um havhest, er eisini knýttur at kanninginini.

Føðin broytist gjøgnum árið

Meginparturin av maganum er tikin úr havhesti, sum eru fleygaðir til matna, bæði á landi og frá skipi. Tað tykist, at bæði nøgdin av ruski og samansetingin av føðini broytist gjøgnum árið, og tí verður nú farið undir at kanna hetta nærri yvir alt árið við havhesti, sum er tikin til matna og havhesti, sum er komin á línu undir Føroyum. Til hetta arbeiðið skulu kannast einir 600 havhestamagar, og stuðul er tí søktur m.a. frá oljufeløgnum.

Mynd 3. Rusk úr føroyskum havhesti við serliga nógvum plastikki. Niðast í myndini síggjast 3 høgguslokkanev.